

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 868/2015-33

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 17. decembra 2015 v senáte zloženom z predsedníčky Ľudmily Gajdošíkovej (sudkyňa spravodajkyňa) a zo sudcov Lajosa Mészárosa a Ladislava Orosza predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti PAROPLYN HOLDINGS LIMITED, Agias Fylaxeos & Polygnostou, 212, C&I CENTER BUILDING, 2nd floor, 3082, Limassol, Cypruská republika, zastúpenej Advokátskou kanceláriou Škubla & Partneri, s. r. o., Digital Park II, Einsteinova 25, Bratislava, konajúcou prostredníctvom konateľa a advokáta Mgr. Martina Škublu, ktorou namieta porušenie základných práv podľa čl. 20, čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 3 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a porušenie práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Obdo 29/2014 z 27. februára 2015, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť obchodnej spoločnosti PAROPLYN HOLDINGS LIMITED o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 5. júna 2015 faxom a 9. júna 2015 poštou doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti PAROPLYN HOLDINGS LIMITED, Agias Fylaxeos & Polygnostou, 212, C&I CENTER BUILDING, 2nd floor, 3082, Limassol, Cypruská republika (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie základných práv podľa čl. 20, čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 3 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a porušenie práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru

o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 3 Obdo 29/2014 z 27. februára 2015 (ďalej aj „napadnuté uznesenie“).

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že Okresný súd Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) rozsudkom č. k. 25 Cb 97/2002-766 z 21. novembra 2008 vyhovel žalobe právneho predchodcu sťažovateľa a zaviazal obchodnú spoločnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „žalovaný“), zaplatiť mu 28 753 377,35 Sk s príslušenstvom. Priznaná suma predstavuje nedoplatok ceny dodaného tepla za obdobie január až apríl 2002 (ďalej aj „prvý rozsudok okresného súdu“).

Proti tomuto rozsudku podal žalovaný odvolanie, o ktorom rozhodol Krajský súd v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) rozsudkom č. k. 3 Cob 71/2009-1195 z 18. novembra 2009 tak, že rozsudok okresného súdu potvrdil.

Proti rozsudku krajského súdu podal žalovaný dovolanie, o ktorom rozhodol najvyšší súd uznesením č. k. 3 Obdo 1/2010-1232 z 28. februára 2011 tak, že rozsudok krajského súdu a jeho uznesenie o trovách odvolacieho konania z 18. novembra 2009 zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Na základe výroku uznesenia najvyššieho súdu z 28. februára 2011 vec bola predložená okresnému súdu, ktorý doplnil dokazovanie a rozhodol rozsudkom č. k. 25 Cb 97/2002-1263 z 24. novembra 2011 tak, že žalobe opäť vyhovel a žalovaného zaviazal zaplatiť sťažovateľovi špecifikovanú sumu (ďalej aj „druhý rozsudok okresného súdu“).

Proti tomuto rozsudku okresného súdu podal žalovaný odvolanie. Po predložení veci krajskému súdu tento predložil súdny spis najvyššiemu súdu, ktorý následne opravným uznesením č. k. 3 Obdo 1/2010-1387 z 22. novembra 2012 opravil svoje uznesenie z 28. februára 2011 tak, že časť výroku uznesenia „... a vec vracia súdu prvého stupňa na ďalšie konanie“ nahradil znením „... a vec vracia odvolaciemu súdu na ďalšie konanie“.

Úplný výrok uznesenia najvyššieho súdu z 28. februára 2011 po oprave správne znel: *„Napadnutý rozsudok odvolacieho súdu a uznesenie odvolacieho súdu o trovách odvolacieho konania z 18. novembra 2009, č. k. 3 Cob 71/2009-1195 zrušuje a vec vracia odvolaciemu súdu na ďalšie konanie.“*

Po oprave časti výroku uznesenia najvyššieho súdu z 28. februára 2011 bola vec predložená krajskému súdu. Krajský súd uznesením č. k. 2 Cob 136/2012-1390 z 22. marca 2013 zrušil druhý rozsudok okresného súdu. Následne rozhodol vo veci samej o odvolaní žalovaného proti prvému rozsudku okresného súdu rozsudkom č. k. 3 Cob 307/2013-1473 z 27. novembra 2013 tak, že tento rozsudok okresného súdu potvrdil.

Proti rozsudku krajského súdu podal žalovaný dovolanie, o ktorom rozhodol najvyšší súd napadnutým uznesením z 27. februára 2015 tak, že zrušil rozsudok krajského súdu z 27. novembra 2013, ako aj prvý rozsudok okresného súdu z 21. novembra 2008 a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie.

Sťažovateľ v prvom rade namieta, že najvyšší súd v druhom dovolacom konaní opätovne posudzoval prvý rozsudok okresného súdu z 21. novembra 2008, pričom ho posúdil odlišne ako v prvom dovolacom konaní, keďže *„v pôvodnom uznesení NS SR Odporca dospel k záveru, že Rozsudok OS BA I netrpí vadami, pre ktoré by mal byť zrušený“*.

Sťažovateľ tiež poukazuje na odôvodnenie opravného uznesenia najvyššieho súdu z 22. novembra 2012, v ktorom tento uviedol, že *„rozhodujúca časť odôvodnenia Pôvodného (zrušujúceho) uznesenia NS SR konštatovanie o vadách konania a rozhodnutia súdu prvého stupňa (t. j. vadách Rozsudku OS BA I z roku 2008), ktoré by mali byť dôvodom pre jeho zrušenie, neobsahuje, a možnosťou vrátenia veci súdu prvého stupňa sa vôbec nezaoberá...“*

Odporca tak v Pôvodnom uznesení NS SR ako aj v následnom Opravnom uznesení NS SR teda už raz Rozsudok OS BA I a konanie, ktoré jeho vydaniu predchádzalo, posúdil

a rozhodol, že Rozsudok OS BA I nemá vady, pre ktoré by mal byť zrušený spolu s Prvým rozsudkom KS BA. Pôvodným uznesením NS SR v znení Opravného uznesenia NS SR bol Odporca v zmysle ust. § 170 ods. 1 O. s. p. viazaný. Odporca napriek tomu v príkrom rozpore so zásadou rei iudicatae v novom dovolacom konaní Uznesením NS SR (zo dňa 27. 2. 2015) Rozsudok OS BA I zrušil a vec vrátil OS BA I na ďalšie konanie.

Týmto postupom Odporca svojim konaním závažne zasiahol do právnej istoty Sťažovateľa ohľadom nezmeniteľnosti právoplatných súdnych rozhodnutí a jeho práva na spravodlivú súdnu ochranu.“.

Podľa sťažovateľa najvyšší súd zrušením prvého rozsudku okresného súdu sankcionuje tento rozsudok za vady v novom prvostupňovom konaní od 28. februára 2011 do 24. novembra 2011, pričom najvyšší súd «*nijako nezdôvodnil, prečo za vady neskoršieho konania má byť zrušené skoršie rozhodnutie...*

... Odporca považoval za vadné konanie, ktoré nasledovalo na OS BA I v dôsledku chybného výroku Pôvodného uznesenia NS SR, ktoré vyústilo do Druhého rozsudku OS BA I, ale že nijako nevzhladol vadu konania týkajúcu sa konania do vydania Rozsudku OS BA I. Navyše je absurdné, že Odporca v Uznesení NS SR (v roku 2015) sa zaoberá zákonnosťou postupu prvostupňového súdu, ktoré vyústilo do vydania Druhého rozsudku OS BA I, keď toto bolo už dávno (dňa 24. 11. 2011) zrušené druhostupňovým, odvolacím súdom práve z dôvodu existencie vady zmätočnosti s tým, že je potrebné rozhodovať o odvolaní voči Rozsudku OS BA I z roku 2008, aby nedošlo k odňatiu možnosti konať pred súdom. Odporca ako dovolací súd sa teda zaoberal vecou, ktorá už nemala právny význam, nakoľko už 4 roky pred ostatným dovolacím rozhodnutím (Uznesením NS SR) bola táto vada prvostupňového konania odstránená.

Odporca teda v rozpore s odôvodnením Uznesenia NS SR (z roku 2015) zrušil Rozsudok OS BA I (rozhodnutie z 21. 11. 2008), ktorého vydanie časovo dávno predchádzalo vytykanému nesprávnemu postupu, ale nezrušil rozhodnutie, ktoré by po takomto vadnom postupe nasledovalo (čo objektívne ani nebolo možné, keďže tento rozsudok už bol v danom čase zrušený odvolacím súdom).

Ako už bolo spomenuté, Odporca totiž na základe vyššie uvedeného odôvodnenia Uznesenia NS SR z roku 2015 vzťahujúceho sa k zrušenému Druhému rozsudku OS BA I

zrušil iný rozsudok OS BA I, a to Rozsudok OS BA I z 21. 11. 2008 z dôvodu nesprávneho postupu OS BA I, pričom tento podľa názoru Odporcu nesprávny postup sa uskutočnil v rozmedzí od 28. 2. 2011 do 24. 11. 2011. Navyše, ako už bolo uvedené, tento Druhý rozsudok OS BA I, ktorý Odporca ako dovolací súd v Uznesení NS SR v roku 2015 kritizoval, bol už v čase jeho rozhodovania (2015) dávno zrušený, a to zo strany KS BA už v roku 2011 (rozhodnutím uvedeným pod č. 6 vyššie). Teda už v roku 2011 neexistoval dôvod sa vysporiadať s vadami tohto nového konania, nakoľko zrušujúcim rozhodnutím odvolacieho súdu boli už odstránené.

Nakoľko takéto odôvodnenie Uznesenia NS SR z roku 2015 pre zrušenie Rozsudku OS BA I neobstojí, z celého odôvodnenia Uznesenia NS SR nie je absolútne možné preskúmať, čo Odporca vyčíta Rozsudku OS BA I z 21. 11. 2008 (odhliadnuc od skutočnosti, že toto rozhodnutie už nemohlo byť – po druhý krát – preskúmané Odporcom ako dovolacím súdom, keďže ho Odporca preskúmal už v konaní, v ktorom vydal Pôvodné uznesenie NS SR z 28. 2. 2011 a Rozsudok OS BA I v tomto skoršom dovolacom konaní nezrušil...

Takýto súhrn argumentácie Odporcu z Pôvodného uznesenia NS SR, ktorý zopakoval v Uznesení NS SR, t. j. v novom dovolacom konaní, však nemožno použiť na odôvodnenie zrušenia Rozsudku KS BA, nakoľko sa vzťahuje k inému (Odporcom ako dovolacím súdom už zrušenému) rozhodnutiu odvolacieho súdu z 18. 11. 2009 (Prvého rozsudku KS BA). Tento súhrn nemožno použiť ani na odôvodnenie zrušenia Rozsudku OS BA I (z 21. 11. 2008), nakoľko Odporca nemôže použiť svoje argumenty, použité v predchádzajúcom dovolacom konaní, keď v tomto predchádzajúcom konaní Odporca Rozsudok OS BA I nezrušil, t. j. ani nemohol uviesť a ani neuviedol vo svojom rozhodnutí dôvody pre jeho zrušenie, nakoľko tieto, ako Odporca uzavrel v pôvodnom dovolacom konaní, ani neexistovali. V novom dovolacom konaní však podľa názoru Odporcu už bolo potrebné zrušiť Rozsudok OS BA I odôvodňujúc toto rozhodnutie však z úplne rovnakých dôvodov, ktoré však Odporcu skôr (v Pôvodnom uznesení NS SR v znení jeho opravného uznesenia) viedli k presne opačnému záveru (t. j. že neexistujú dôvody pre zrušenie aj prvostupňového rozhodnutia).

Takýto záver Odporcu, v dôsledku ktorého až „na druhý krát“ zrušil Rozsudok OS BA I a navyše z dôvodov tvrdeného odňatia možnosti konať pred súdom, týkajúceho

sa iného (neskoršieho) Druhého rozsudku OS BA I, ktoré už bolo v čase vydania Uznesenia NS SR zrušené, je absolútne protirečivý a predstavuje vážny zásah do právnej istoty Sťažovateľa ohľadom existujúcich právoplatných rozhodnutí a jeho práva na spravodlivú a účinnú súdnu ochranu.

Len pre úplnosť, Odporca vyčítal OS BA I (str. 24 Uznesenia NS SR), že pred vydaním Rozsudku OS BA I neodročil pojednávanie dňa 21. 11. 2008 a tým mal odňať Žalovanému možnosť konať pred súdom. Odňatie možnosti konať pred súdom je vadou v zmysle ust. § 237 ods. 1 písm. f) O. s. p., na ktorú je Odporca ako dovolací súd v zmysle s ust. § 242 ods. 1 O. s. p. povinný prihliadať ex offio. Ak teda Odporca v pôvodnom dovolacom konaní po preskúmaní Rozsudku OS BA I z hľadiska ust. § 237 ods. 1 O. s. p. dospel k záveru (ktorý de facto potvrdil aj Opravným uznesením NS SR), že Rozsudok OS BA I netrpí žiadnou z týchto väd, na ktoré je povinný prihliadať ex offio, Odporca preto nemohol takúto vadu identifikovať v následnom dovolacom konaní a de facto nepripustne revidovať svoje Pôvodné uznesenie NS SR v znení Opravného uznesenia NS SR, ktorým je viazaný, pokiaľ nebolo zrušené v riadnom inštančnom postupe (Ústavným súdom Slovenskej republiky).

Odhlíadnuc od uvedeného je potrebné poukázať aj na skutočnosť, že v odvolacom konaní, ktoré viedlo k vydaniu Rozsudku KS BA I, boli akékoľvek prípadné vady, ktoré by spočívali v tom, že by sa Žalovaný nemohol oboznámiť s predloženými dôkazmi, resp. sa k nim vyjadriť, odstránené postupom KS BA, ktorý nariadil dve pojednávania na vykonanie dôkazov a prednesy účastníkov, vrátane oboznámenia sa s cit. „... dôkazmi predloženými v konaní a to ako pred súdom prvého stupňa, tak i odvolacím súdom.“ (str. 6 posledný odsek Rozsudku KS BA). Nie je preto žiadny dôvod na tvrdenie Odporcu (str. 25 Uznesenia NS SR), že cit.: „...odvolací súd uvedené pochybenie súdu prvého stupňa (pozn. odňatie možnosti Žalovaného konať pred súdom prvého stupňa) nenapravil a sám sa dopustil obdobného procesného pochybenia“...».

Sťažovateľ tiež namieta právny záver najvyššieho súdu, podľa ktorého ak krajský súd vykonal dokazovanie v odvolacom konaní, tak nemôže postupovať podľa § 219 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“) a potvrdiť rozhodnutie súdu prvého stupňa. Sťažovateľ poukazuje na znenie § 219 ods. 1 OSP, z ktorého nepochybne vyplýva, že tento právny predpis trvá „na vecnej správnosti výroku a nie aj na správnosti zistenia

skutkového stavu súdom prvého stupňa, resp. správnosti odôvodnenia“. Tento právny záver vyplýva podľa sťažovateľa aj z odbornej literatúry (uvádza pritom citáciu Števíček, M., Ficová, S. a kol. Občiansky súdny poriadok, I. diel, Komentár, 2. vydanie, Praha: C. H. Beck, 2012, s. 853, pozn.), a tiež z rozhodovacej praxe odvolacích súdov *„(napr. rozhodnutie Krajského súdu v Banskej Bystrici, sp. zn. 14 Co/55/2012 zo dňa 26. 2. 2013, podobne aj: Krajský súd Banská Bystrica sp. zn. 14 CoPr/1/2011, Krajský súd Trenčín sp. zn. 17 CoP/113/2013, Krajský súd Žilina sp. zn. 7 CoP/35/2012, Krajský súd Žilina sp. zn. 7 Co/409/2012).*

Ak by platila úvaha Odporcu, odvolací súd by po doplnení dokazovania nikdy nemohol potvrdiť prvostupňové rozhodnutie, a to napriek tomu, že by dospel na základe vykonaného dokazovania k záveru, že výrok prvostupňového rozhodnutia je vecne správny. Takáto úvaha je v zrejmom rozpore so zásadou hospodárnosti konania a poskytnutím účinnej súdnej ochrany Sťažovateľovi ako účastníkovi konania a je prejavom zjavne arbitrárneho výkladu právnej normy. Odporca preto takýmto prístupom porušil právo Sťažovateľa na spravodlivé a zákonné súdne konanie.“.

Sťažovateľ ďalej namieta, že najvyšší súd nepripustil analogickú aplikáciu § 213 ods. 6 OSP upravujúceho inštitút dokazovania v odvolacom konaní prostredníctvom dožiadaného okresného súdu ako súdu prvého stupňa a s uvedenou procesnou situáciou sa ani nijako nevysporiadal.

„Odporca odvolaciemu súdu v Uznesení NS SR (str. 29) vyčíta, že po nesprávnom postupe súdu prvého stupňa, ktorý vo veci konal v dôsledku chybného výroku Odporcu v Pôvodnom uznesení NS SR (ktoré bolo opravené až po takomto konaní súdu prvého stupňa) tak, že vykonával dokazovanie, odvolací súd toto dokazovanie nezopakoval, ale si ho osvojil použitím analógie podľa ust. § 213 ods. 6 O. s. p..., čím podľa názoru Odporcu malo dôjsť k porušeniu princípu rovnosti zbraní, práva na kontradiktórne konanie a zásady dvojinstančnosti súdneho konania...“

Odvolací súd... poukázal... na konštantnú judikatúru súdov SR (napr. uznesenie NS SR 4 Obdo 3/2012 zo dňa 30. 4. 2013), v zmysle ktorej dokazovanie nariadené a vykonané súdom v inom konaní, resp. aj nepríslušným súdom je za určitých podmienok v súlade s procesnými predpismi, a teda použiteľné v inom konaní. KS BA preto

postupoval správne, keď si osvojil dokazovanie vykonané zo strany OS BA I, na základe ktorého OS BA I vydal Druhý rozsudok OS BA I, (ktorý bol následne zrušený, avšak z iného dôvodu, ako z dôvodu vád dokazovania). Keďže toto dokazovanie bolo vykonané v súlade s procesnými predpismi... KS BA postupoval v súlade so zásadou hospodárnosti konania a výsledky takéhoto dokazovania si osvojil sám. Navyše, voči dokazovaniu vykonanému zo strany OS BA I po Pôvodnom uznesení NS SR nenamietal ani jeden z účastníkov konania. V opačnom prípade (t. j. ak by KS BA zaujal formalistický výklad a postupoval by striktne podľa dikcie ust. § 213 ods. 6 O. s. p.) by KS BA musel formálne požiadať OS BA I o vykonanie nového dokazovania, ktoré však už OS BA I v predchádzajúcom konaní urobil, resp. toto dokazovanie by KS BA musel nanovo vykonať sám, čo by po spôsobení neodôvodnených prietahov v konaní v dôsledku takéhoto postupu KS BA viedlo znovu len k tým istým skutkovým zisteniam...

Výklad Odporcu ako dovolacieho súdu je preto zjavne formalistický, nezlučiteľný s ústavnými princípmi právneho štátu, ako aj v rozpore s povinnosťami súdov postupovať v konaní v súlade s ust. § 2 a 6 O. s. p., nakoľko v dôsledku takéhoto formalistického poňatia by súd nemohol konať v situáciách, ktoré zákon vôbec nepredpokladá, čo je v rozpore predovšetkým s princípom účinnej súdnej ochrany a zásadou zákazu denegatio iustitiae. O. s. p. neupravuje takú procesnú situáciu, v ktorej súd vo veci koná v zmysle rozhodnutia súdu vyššieho stupňa, ktoré je však následne opravným uznesením zmenené tak, že vôbec konať nemal. Ak však O. s. p. určitú situáciu neupravuje, nie je preto dôvod na odmietnutie prístupu účastníka k účinnej a rýchlej súdnej ochrane.

Odporca preto mal v dôsledku objektívne existujúcej neúplnosti právnej normy zaplniť túto medzeru sudcovskou tvorbou práva prostredníctvom analógie...“

Sťažovateľ tiež namieta znenie odôvodnenia napadnutého uznesenia najvyššieho súdu z 27. februára 2015, ktorý v závere odôvodnenia „bez akejkoľvek súvislosti s jeho predchádzajúcim odôvodnením prikázal OS BA I pokračovať v konaní tak, ako by malo len začať... Uvedený príkaz Odporcu ako dovolacieho súdu je celkom zjavne neprimeraný, nakoľko sa Odporca v Uznesení NS SR nijako nedotkol skutkového stavu, ani nespochybnil, že by sa súdy nezaoberali argumentmi účastníkov, že by súdy nehodnotili dôkazy jednotlivo

a vo vzájomných súvislostiach a pod. Takýto záver Odporcu navodzuje dojem snahy Odporcu predĺžiť súdne konanie bezdôvodne, čo je v rozpore s O. s. p., nakoľko takýto postup môže viesť len k bezdôvodným prieťahom v konaní.

Preto Odporca takýmto postupom zasiahol do práva Sťažovateľa na spravodlivú a účinnú súdnu ochranu a práva na prejednanie veci bez zbytočných prieťahov.“

Sťažovateľ namieta, že z uvedených hľadísk je napadnuté uznesenie najvyššieho súdu z 27. februára 2015 nedostatočne odôvodnené, pretože neuviedol, akými úvahami sa riadil pri svojich právnych záveroch, a na uvedené skutočnosti najvyšší súd neposkytol primerané odpovede.

„Odôvodnenie Uznesenia NS SR tak celkom jednoznačne trpí vadou nepreskúmateľnosti a nezodpovedá zákonným požiadavkám na odôvodnenie rozhodnutia.“

Sťažovateľ tiež namieta nezákonný postup senátu najvyššieho súdu po vydaní napadnutého uznesenia. Poukazuje na to, že proti rozsudku okresného súdu z 21. novembra 2008 a proti rozsudku krajského súdu z 27. novembra 2013 podal 10. septembra 2014 generálny prokurátor Slovenskej republiky (ďalej len „generálny prokurátor“) mimoriadne dovolanie na podnet žalovaného. Najvyšší súd zaslal generálnemu prokurátorovi prípisom z 20. marca 2015 rovnopis napadnutého uznesenia z 27. februára 2015, «*t. j. rozhodnutie vydané v úplne inom konaní, a to v konaní o dovolaní Žalovaného proti Rozsudku OS BA I a Rozsudku KS BA, v ktorom generálny prokurátor nie je subjektom konania.*

Takýto postup Odporcu, spočívajúci v doručovaní svojich rozhodnutí subjektom, ktoré nie sú účastníkmi konania, nemá oporu v zákone. Navyše, vzhľadom na to, že generálny prokurátor podal Mimoriadne dovolanie na základe podnetu Žalovaného, vnímame takýto postup ako výrazné narušenie zásady rovnosti strán v konaní o Mimoriadnom dovolaní a tým ako ďalší zásah do procesných práv Sťažovateľa... Ak teda Odporca „napomáha“ jednej z procesných strán... získavať argumentáciu v súdnom konaní proti druhej procesnej strane (Sťažovateľovi) v inom súdnom konaní (v ktorom však rozhoduje ten istý senát Odporcu), ide o vážny protiústavný postup Odporcu, ktorým zasahuje do samotnej podstaty nezávislosti súdnictva.»

Sťažovateľ namieta, že napadnutým uznesením najvyššieho súdu z 27. februára 2015 a postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu, bolo porušené jeho základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Rovnako tak bolo podľa sťažovateľa porušené jeho základné právo vlastníť majetok podľa čl. 20 ústavy najmä z dôvodu, že na podklade napadnutého uznesenia najvyššieho súdu možno očakávať zastavenie exekučného konania vedeného Okresným súdom Bratislava II pod sp. zn. 55 Er 2715/2014, v ktorom sťažovateľ vymáha peňažný nárok priznaný rozsudkom okresného súdu z 21. novembra 2008 v spojení s rozsudkom krajského súdu z 27. novembra 2013.

„Tento zásah do práva Sťažovateľa vlastníť majetok sa prehĺbuje každým dňom, kedy sa Sťažovateľ nemôže domôcť zaplatenia svojej pohľadávky voči Žalovanému.

Vydanie uznesenia NS SR sa premietne aj do výšky trov Konania Sťažovateľa, ktoré sa v dôsledku uvedeného protizákonného postupu Odporcu výrazne navýšia...“

Podľa sťažovateľa napadnuté uznesenie najvyššieho súdu povedie „*k bezdôvodným a veľmi výrazným prietahom v Konaní*“, čo povedie k porušeniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy.

Najvyšší súd podľa sťažovateľa „*výrazne zvýhodnil Žalovaného v konaní o Mimoriadnom dovolaní tým, že doručil Uznesenie NS SR generálnemu prokurátorovi, ktorý podal Mimoriadne dovolanie práve na základe podnetu Žalovaného. Týmto nezákonným postupom došlo zo strany Odporcu k porušeniu práva Sťažovateľa na ochranu jeho práv zo strany nestranného a nezávislého súdu v zmysle čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a právo na rovnosť účastníkov konania v zmysle čl. 47 ods. 3 Ústavy SR.*“

Na tomto základe sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd zrušil napadnuté uznesenie najvyššieho súdu z 27. februára 2015 a vrátil mu vec na ďalšie konanie a tiež, aby najvyšší súd zaviazal na náhradu trov, ktoré sťažovateľovi v tomto konaní vznikli.

Sťažovateľ v sťažnosti tiež navrhuje, aby ústavný súd rozhodol o dočasnom opatrení podľa § 52 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii

Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) a odložil vykonateľnosť napadnutého uznesenia najvyššieho súdu z 27. februára 2015 do rozhodnutia ústavného súdu o jeho sťažnosti. Sťažovateľ tento návrh odôvodňuje tým, že v dôsledku napadnutého uznesenia najvyššieho súdu bude zastavené exekučné konanie, v ktorom si vymáha nárok priznaný rozsudkom okresného súdu z 21. novembra 2008 v spojení s rozsudkom krajského súdu z 27. novembra 2013, čo by vzhľadom na celkové trvanie konania, výšku pohľadávky a jej príslušenstva a na náklady na vymoženie pohľadávky od podania žaloby predstavovalo porušenie základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivú súdnu ochranu.

„Odloženie vykonateľnosti Uznesenia NS SR nie je v rozpore s dôležitým verejným záujmom, nakoľko v Konaní sa Sťažovateľ ako súkromná obchodná spoločnosť domáhal priznania pohľadávky zo súkromnoprávneho vzťahu voči inej súkromnej obchodnej spoločnosti. Práve naopak, máme za to, že ak vykonateľnosť Uznesenia NS SR odložená nebude, účinkami, ktoré Uznesenie NS SR vyvolá, a v podstate samotnou jeho existenciou do jeho zrušenia Ústavným súdom, bude porušený dôležitý verejný záujem na spravodlivosti poskytovanej súdnej ochrany nezávislým a nestranným súdom...

... ak Ústavný súd odloží vykonateľnosť Uznesenia NS SR, Žalovanému nebude spôsobená žiadna ujma...“

Ústavný súd tiež vychádzal zo zistenia, že konanie najvyššieho súdu o mimoriadnom dovolaní generálneho prokurátora proti rozsudku okresného súdu z 21. novembra 2008 a proti rozsudku krajského súdu z 27. novembra 2013 bolo uznesením najvyššieho súdu z 27. mája 2015 zastavené z dôvodu späťvzatia mimoriadneho dovolania. Uznesenie najvyššieho súdu z 27. mája 2015 nadobudlo právoplatnosť 30. júna 2015.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy,

ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľov. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, návrhy podané oneskorene, ako aj návrhy zjavne neopodstatnené môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

O zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti ide vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu alebo jeho rozhodnutím nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil navrhovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu alebo jeho rozhodnutím a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 88/07).

Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd nie je oprávnený preskúmať a posudzovať ani právne názory všeobecného súdu, ani jeho posúdenie skutkovej otázky. Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Posúdenie vecí všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade,

ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. O arbitrárnosti (svojevôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (mutatis mutandis I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 352/06).

Sťažovateľ namieta porušenie základných práv podľa čl. 20, čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 3 a čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj porušenie práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením najvyššieho súdu z 27. februára 2015.

Základom argumentácie sťažovateľa je jeho tvrdenie, že

- najvyšší súd zasiahol do jeho právnej istoty, čo sa týka nezmeniteľnosti právoplatných rozhodnutí, keď opätovne posudzoval rozsudok okresného súdu z 21. novembra 2008 s tým, že pri tomto druhom posúdení ho zrušil;

- najvyšší súd zrušil rozsudok okresného súdu z 21. novembra 2008 výlučne za vady postupu, ktoré nastali po vydaní tohto rozsudku, a to v konaní okresného súdu po vrátení veci najvyšším súdom na základe jeho uznesenia z 28. februára 2011. Podľa sťažovateľa bol tento nesprávny postup napravený tým, že krajský súd uznesením z 22. marca 20123 zrušil druhý rozsudok okresného súdu a krajský súd si osvojil skutkové zistenia okresného súdu analogickou aplikáciou § 213 ods. 6 OSP;

- najvyšší súd nesprávne aplikoval § 219 OSP, keď dospel k právnomu záveru, že krajský súd nemôže v odvolacom konaní potvrdiť preskúmané rozhodnutie súdu prvého stupňa, ak v odvolacom konaní vykonáva dokazovanie;

- najvyšší súd aplikoval § 213 ods. 6 OSP príliš formalisticky, keď nepripustil jeho analogickú aplikáciu;

- časť odôvodnenia napadnutého uznesenia najvyššieho súdu je bez väzby na jej predchádzajúcu časť, keďže ňou bolo okresnému súdu uložené opätovne zistiť skutkový stav;

- najvyšší súd porušil zásadu rovnosti strán v konaní o mimoriadnom dovolaní generálneho prokurátora, keď mu doručil napadnuté uznesenie z 27. februára 2015;

- najvyšší súd napadnuté uznesenie v uvedených smeroch nedostatočne odôvodnil a napadnutým uznesením z 27. februára 2015 vytvoril stav, ktorý povedie k zbytočným priet'ahom v konaní, keďže okresný súd bude povinný vec znovu prerokovať.

Najvyšší súd napadnutým uznesením z 27. februára 2015 rozhodol o dovolaní žalovaného, ktorému vyhovel, zrušil rozsudok krajského súdu č. k. 3 Cob 307/2013-1473 z 27. novembra 2013 a rozsudok okresného súdu č. k. 25 Cb 97/2002-766 z 21. novembra 2008 a vrátil vec okresnému súdu na ďalšie konanie. Najvyšší súd v odôvodnení svojho uznesenia poukázal na doterajší priebeh konania, na odôvodnenia rozsudkov okresného súdu a krajského súdu, ktoré preskúmal na základe dovolania žalovaného, ktorého obsah tiež vymedzil uvedením dovolacej argumentácie žalovaného. Následne najvyšší súd uviedol zmysel a účel dovolania ako mimoriadneho opravného prostriedku, dospel k záveru, že dovolanie žalovaného nie je prípustné podľa § 238 OSP. Vychádzajúc z obsahu dovolania, skúmal, či dovolanie je prípustné pre existenciu vady podľa § 237 písm. f) OSP, t. j. z dôvodu, že postupom konajúcich súdov bola žalovanému odňatá možnosť konať pred súdom. V tejto súvislosti podrobne uviedol aj obsah odôvodnenia svojho predchádzajúceho uznesenia sp. zn. 3 Obdo 1/2010 z 28. februára 2011, pričom uviedol:

„Dovolací súd už vo svojom predchádzajúcom rozhodnutí... konštatoval, že povinnosťou súdu v konaní je postupovať tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a záujmov účastníkov (§ 1 O. s. p.). Medzi jedno zo základných procesných práv účastníka Občianskeho súdneho konania patri právo navrhnúť dôkazy, právo vyjadriť sa k návrhom na dôkazy a k dôkazom, ktoré sa vykonali. Podmienky, aby účastník mal efektívnu možnosť uvedené práva využiť, musí vytvoriť súd. Spôsob akým sa to má stať, závisí na konkrétnych okolnostiach prípadu a procesnej situácii. Postup súdu prvého stupňa uvedeným požiadavkám nezodpovedal. Žalobca totiž doručil súdu prvého stupňa dňa 14. novembra 2008 podanie, ktorým okrem vyjadrenia k predchádzajúcemu podaniu žalovaného a k niektorým meritórnym konaniam sporu navrhol aj vykonanie ďalších dvoch dôkazov. Navrhol vykonanie dokazovania listinami, ktoré k podaniu pripojil. Okrem nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky č. k. III. ÚS 311/07 a rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6 Obdo/32/2008, ktoré mal k dispozícii aj žalovaný, takže mu

museli byť známe, predložil ďalších sedem listín. Podanie, vrátane pripojených listín, súd doručil žalovanému krátkou cestou na pojednávaní dňa 21. novembra 2008, na ktorom rozhodol rozsudkom. Žalobca žiadal pojednávanie odročiť, aby sa mohol oboznámiť s podaním žalobcu a so šiestimi novými dôkazmi (listinami) a po technickej stránke ich posúdiť. Zároveň navrhol vykonať dokazovanie, okrem iných fotodokumentáciou a nákresmi tepelnej prípojky, tepelných odberných zariadení meračov na preukázanie, že má postavenie priameho odberateľa. Uvedené dôkazy sa nachádzajú v archíve žalovaného a v archíve jeho právneho predchodcu, preto uviedol, že potrebuje čas na ich zadováženie. Súd prvého stupňa návrhu nevyhovet, pojednávanie neodročil a na pojednávaní vyhlásil rozsudok. Podľa názoru dovolacieho súdu prejednávajú vec, vzhľadom na jej predmet, možno hodnotiť ako skutkovo zložitú a právne náročnú. Z priebehu konania a jeho doterajšieho výsledku, ako kľúčová pre spôsob stanovenia ceny žalovaným odobratého (prípadne i neodobratého) tepla, sa javí otázka postavenia žalovaného ako odberateľa teda, či má postavenie priameho odberateľa podľa § 31 písm. b/ zákona č. 70/1998 Z. z. K objasneniu uvedenej otázky, tak ako už uviedol dovolací súd, zrejme slúžili predovšetkým dve zo žalovaných z predložených listinných dôkazov. Ide o list – stanovisko Ministerstva hospodárstva Slovenskej republiky z 15. februára 2007 k niektorým ustanoveniam zákona o energetike, adresovaný zástupkyňi žalobcu a odborné stanovisko Slovenského Zväzu výrobcov tepla z 11. mája 2007. V oboch prípadoch ide o pomerne rozsiahle listiny s odborným technicko-právnym obsahom. Význam uvedených dôkazov pre rozhodnutie súdu prvého stupňa bol zrejmý z jeho odôvodnenia rozsudku, v ktorom uviedol, že si ich osvojil a považoval z nich za preukázané, že žalovaný vo vzťahu k žalobcovi nevystupoval ako priamy odberateľ. Obe listiny boli pre žalovaného nové a ich obsah mu bol neznámy. Bez ohľadu na to, či tieto listinné dôkazy boli vykonané predpísaným spôsobom, prečítaním na pojednávaní (žalovaný tvrdil, že nie), bez dôkladného oboznámenia sa s ich obsahom a posúdenia jeho významu, žalovaný k nim nemohol zaujať kvalifikované stanovisko, vyjadriť sa k nim a zvoliť ďalší postup v konaní. O potrebe umožniť žalovanému podrobnejšie oboznámenie sa s uvedeným stanoviskom pre kvalifikovanú reakciu na ne, svedčia aj nové stanoviská uvedených inštitúcií z 30. apríla 2009 (MH SR) a z 01. apríla 2009 (SVT). Vzhľadom na uvedené, bolo podľa názoru dovolacieho súdu namieste pojednávanie odročiť a žalovanému tak umožniť, aby sa s obsahom listín bližšie

oboznámil a mohol posúdiť ich zmysel a význam pre konanie. Tým, že tak súd prvého stupňa neurobil, žalovaný nemohol efektívne využiť svoje právo vyjadriť sa k vykonaným dôkazom. Dovolací súd sa tiež stotožnil s názorom dovolateľa, že postupom súdu prvého stupňa mu bola odňatá možnosť konať pred súdom. Podľa názoru dovolacieho súdu, odvolací súd uvedené pochybenie súdu prvého stupňa nenapravil a sám sa dopustil ďalšieho obdobného procesného pochybenia. Žalovaný po podaní odvolania, podaním doručeným odvolaciemu súdu 01. júna 2009, doložil do spisu nové stanoviská MH SR a SZ VT, v ktorých zaujímajú k otázke postavenia žalovaného ako priameho odberateľa, odlišné stanovisko ako v pôvodných stanoviskách s vysvetlením, že pôvodné stanovisko zaujímali len k všeobecne podaným otázkam bez toho, aby mali k dispozícii podklady a bez vzťahu ku konkrétnemu prípadu. Odvolací súd na pojednávaní 21. októbra 2009 oboznámil obsah spisu a predchádzajúceho konania na súde prvého stupňa. Podľa obsahu zápisnice vykonal na návrh žalovaného dokazovanie znaleckým posudkom znalca [REDAKOVANÉ], vypracovaným na objednávku žalovaného a na návrh žalobcu znaleckým posudkom [REDAKOVANÉ], objednaným žalobcom. Pojednávanie odročil na vyhlásenie rozsudku bez toho, aby vykonal ďalšie dokazovanie. Dovolací súd vo svojom zrušujúcom rozhodnutí zo dňa 28. februára 2001 konštatoval, že odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa na základe rovnakého skutkového zistenia a s nim spojeného právneho záveru. K záveru o správnosti rozhodnutia dospel napriek tomu, že dôkaz, z ktorého súd dospel k rozhodujúcemu skutkovému zisteniu, (navyše jediný dôkaz) nepovažoval za dostatočne preukázaný pre uvedené skutkové zistenie a bez toho, aby pre svoj skutkový záver mal podklad vo vykonanom dokazovaní, urobenom procesne predpísaným spôsobom. Žalovaný nemal možnosť uplatniť svoje procesné práva, ktoré mu umožňujú procesným predpisom dovolaným spôsobom ovplyvňovať priebeh konania a jeho výsledok. Dovolací súd v tomto rozhodnutí dospel k záveru, že odvolací súd tým, že neodstránil pochybenia, ktorých sa dopustil súd prvého stupňa v popísanej procesnej situácii, potvrdil jeho rozsudok bez toho, aby v odvolacom konaní vykonal dokazovanie a rozhodnutím, ktorého odôvodnenie nespĺňa požiadavky spravodlivého súdneho procesu, odňal žalovanému možnosť konať pred súdom, čím zaťažil konanie vadou, ktorá podľa § 237 písm. f) O. s. p. zakladá prípustnosť dovolania. Preto napadnuté rozhodnutie zrušil a vec vrátil odvolaciemu súdu na ďalšie konanie. Z výroku tohto rozhodnutia však vyplýva, že vracia

vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Súd prvého stupňa napriek tomu, že jeho rozsudok nebol dovolacím súdom zrušený, nariadil vo veci pojednávanie dňa 24. 11. 2011, na ktorom vykonal dokazovanie listinnými dôkazmi. Opätovne poučil účastníkov konania a podľa § 120 ods. 4 O. s. p. a vyhlásil ďalší rozsudok pod č. k. 25 Cb/97/2002-1263.“

Následne najvyšší súd uviedol tieto právne závery:

„Najvyšší súd Slovenskej republiky dospel k záveru, že po rozhodnutí dovolacieho súdu dňa 28. februára 2011 č. k. 3 Obdo/1/2010-1232 mal súd prvého stupňa predložiť vec Krajskému súdu v Bratislave na rozhodnutie o odvolaní. Tým, že vo veci konal, nariadil pojednávanie a opätovne rozhodol rozsudkom, napriek tomu, že jeho predchádzajúce rozhodnutie nebolo zrušené, došlo k nesprávnemu postupu súdu. Postup súdu prvého stupňa nebol v súlade s O. s. p. a preto došlo k porušeniu práv účastníka na spravodlivý súdny proces a teda aj k vade konania uvedenej v § 237 písm. f/ O. s. p.

K porušeniu práva účastníka na spravodlivý proces došlo aj postupom odvolacieho súdu, ktorý konanie pred súdom prvého stupňa po rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 28. februára 2011 považoval za vykonanie dokazovania v zmysle § 213 ods. 6 O. s. p.

Podľa ust. § 213 ods. 1 O. s. p. odvolací súd je viazaný skutkovým stavom, tak ako ho zistil súd prvého stupňa s výnimkami ustanovenými v odsekoch 2 až 7. V danom prípade teda tak, ako ho zistil súd prvého stupňa do rozsudku na č. l. 766.“

Najvyšší súd citoval § 213 ods. 3 až 7 OSP a poukázal na zákonné podmienky, za splnenia ktorých môže odvolací súd vykonávať dokazovanie v odvolacom konaní – teda dokazovanie doplniť, prípadne dokazovanie opakovať, pričom dospel k záveru, že krajský súd nedostatočne odôvodnil to, že v odvolacom konaní vykonával dokazovanie. V tejto súvislosti uviedol:

„Dovolací súd konštatuje, že v tejto časti je rozsudok odvolacieho súdu nepreskúmateľný. Z jeho odôvodnenia nevyplýva, prečo v odvolacom konaní vykonával dokazovanie, prečo prihliadal na skutočnosti a dôkazy uplatnené v odvolacom konaní napriek poučeniu účastníkov konania podľa ust. § 120 ods. 4 O. s. p. Nie je zrejmé z neho, prečo súd dopĺňal dokazovanie napriek tomu, že v rozhodnutí konštatoval, že potvrdzuje

rozhodnutie súdu prvého stupňa, podľa § 219 O. s. p., keďže ho považoval za vecne správne, pričom pod vecnou správnosťou treba rozumieť aj správne zistenie skutkového stavu, správnu aplikáciu príslušnej hmotnoprávnej normy na zistený skutkový stav a súčasne aj vydanie rozhodnutia v súlade s ustanoveniami procesného práva. Dovolací súd dospel teda k záveru, že v tejto časti napadnutý rozsudok krajského súdu nespĺňa kritéria kvality odôvodnenia rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré plynú zo základného práva na súdnu ochranu zaručeného čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky.“

Najvyšší súd ďalej podrobnejšie odôvodnil svoje právne závery týkajúce sa postupu okresného súdu a krajského súdu po vrátení veci okresnému súdu najvyšším súdom na základe jeho uznesenia z 28. februára 2011 a tiež aplikácie § 213 ods. 6 OSP spôsobom, akým ho uskutočnil krajský súd. V týchto súvislostiach uviedol:

„Dovolací súd sa stotožnil s námietskou žalovaného uvedeného v dovolaní, že odvolací súd nesprávne konanie pred súdom prvého stupňa po zrušujúcom uznesení Najvyšším súdom Slovenskej republiky považoval za vykonanie dokazovania v zmysle § 213 ods. 6 O. s. p., t. j. prostredníctvom súdu prvého stupňa, a teda za súladné s procesným postupom. S poukazom na ust. § 213 ods. 6 a 7 O. s. p. doplnenie dokazovania môže odvolací súd vykonať buď sám, alebo prostredníctvom súdu prvého stupňa, alebo prostredníctvom dožiadaného súdu. Ak v rámci odvolacieho konania vykoná dokazovanie súd prvého stupňa, či už zopakovaním alebo doplnením dôkazných prostriedkov, je súd prvého stupňa povinný postupovať podľa pokynov odvolacieho súdu. Znamená to, že odvolací súd by mu mal vymedziť najmä, nie len konkrétne, ktoré dôkazné prostriedky má vykonať, ale súčasne by mu mal vymedziť aj rozsah skutočností, ktoré majú byť pri každom dôkaznom prostriedku predmetom dokazovania. Nedá sa vylúčiť ani vymedzenie konkrétnych otázok, ktoré majú byť položené svedkovi, resp. znalcovi. V danom prípade odvolací súd nevydal žiaden pokyn súdu prvého stupňa. Nevymedzil mu, ktoré dôkazné prostriedky má vykonať, ani rozsah skutočností, ktoré mali byť pri každom dôkaznom prostriedku predmetom dokazovania. Preto bol postup odvolacieho i prvostupňového súdu v rozpore s právom účastníka na spravodlivý proces. Okresný súd Bratislava I po vydaní uznesenia Najvyšším súdom Slovenskej republiky konal bez pokynu, či inštrukcie odvolacieho súdu, v rozpore s ust. § 213 ods. 6 O. s. p. Nemožno preto dôkazy vykonané

pred súdom prvého stupňa po zrušujúcom uznesení Najvyššieho súdu Slovenskej republiky považovať za vykonané v odvolacom konaní, keďže sa na ich vykonaní odvolací súd nepodieľal. Postupom súdu prvého stupňa i odvolacieho súdu došlo po rozhodnutí Najvyšším súdom Slovenskej republiky zo dňa 28. februára 2011 k porušeniu princípu rovnosti zbraní, ktorý vyžaduje, aby každej procesnej strane bola daná primeraná možnosť predniesť svoju záležitosť za podmienok, ktoré ju nestavajú do podstatne nevýhodnejšej situácie, než v ktorej je jej odporca. Tiež bolo porušená právo na kontradiktórne konanie, ktoré znamená, že procesné strany musia dostať príležitosť nielen predložiť všetky dôkazy potrebné na to, aby ich návrh uspel, ale i zoznámiť sa so všetkými ďalšími dôkazmi a pripomienkami, ktoré boli predložené s cieľom ovplyvniť rozhodnutie súdu a vyjadriť sa k nim a tiež došlo k porušeniu zásady dvojinštančnosti konania.

Na základe uvedeného možno konštatovať, že postupom odvolacieho súdu i postupom prvostupňového súdu došlo k porušeniu základného práva účastníka konania na spravodlivý proces v zmysle čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane základných ľudských práv a slobôd a zároveň k porušeniu čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky v spojení s § 157 ods. 2 O. s. p. a tým aj k naplneniu dovolacieho dôvodu podľa § 241 ods. 2 písm. a/ O. s. p. v spojení s § 237 písm. f/ O. s. p.

Z vyššie uvedených dôvodov zrušil Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave i rozsudok Okresného súdu Bratislava I a vec vrátil prvostupňovému súdu na ďalšie konanie (§ 243 O. s. p. v spojení s § 243b O. s. p.) Vzhľadom na dôvod zrušenia sa už nezaoberal ďalšími námietkami uvedenými v dovolaní.

V novom konaní súd prvého stupňa opätovne zistí skutkový stav, vykoná dokazovanie v súlade s ustanoveniami O. s. p. o dokazovaní, dôkazy vyhodnotí jednotlivo a vo vzájomných súvislostiach, preskúma argumenty oboch účastníkov, vec právne posúdi a rozsudok odôvodní v súlade s ust. § 157 ods. 2 O. s. p.“

Ústavný súd v prvom rade dospel k záveru, že aplikácia a výklad § 213 ods. 6 OSP najvyšším súdom v napadnutom uznesení rešpektuje zmysel a účel uvedeného ustanovenia, nie je prejavom svojvôle, pričom najvyšší súd svoje závery v tomto smere primerane odôvodnil. Námietku sťažovateľa týkajúcu sa analogickej aplikácie tohto ustanovenia

krajským súdom v procesnej situácii vymedzenej v sťažnosti a napadnutom uznesení najvyššieho súdu nepovažuje ústavný súd za opodstatnenú.

Z napadnutého uznesenia najvyššieho súdu vyplýva, že krajský súd si osvojil skutkové zistenia vyplývajúce z dokazovania okresného súdu pred vydaním druhého rozsudku aplikáciou § 213 ods. 6 OSP, pričom najvyšší súd neakceptoval tento postup krajského súdu. Ústavný súd považuje tento postup najvyššieho súdu za ústavne akceptovateľný. V odôvodnení napadnutého uznesenia najvyšší súd poukazuje na § 213 OSP, ktorý vymedzuje zákonné podmienky, za ktorých môže odvolací súd vykonávať dokazovanie v odvolacom konaní. Z uvedeného ustanovenia je zrejmé, že rozsah prípustného dokazovania v odvolacom konaní je výrazne užší, ako rozsah dokazovania v konaní pred súdom prvého stupňa. Najvyšší súd navyše poukázal na to, že odvolací súd môže toto dokazovanie vykonávať sám alebo prostredníctvom súdu prvého stupňa, ktorému uloží v rôznej miere konkrétne pokyny v tomto smere – t. j. ktoré dôkazy má vykonať, aké otázky má položiť a pod. V tejto súvislosti je potrebné poukázať na to, že okresný súd po vrátení veci najvyšším súdom na základe uznesenia z 28. februára 2011 ďalej konal, vykonával dokazovanie ako súd prvého stupňa – t. j. predovšetkým podľa vlastnej úvahy rozhodoval, ktoré dôkazy navrhnuté účastníkmi vykoná a ktoré nie, a na základe takto zistených skutkových zistení vydal druhý rozsudok v predmetnej veci. Z uvedeného je teda nepochybné, že okresný súd nepostupoval na základe pokynov odvolacieho súdu a navyše, rozsah dokazovania, ktorý vykonal, zjavne nebol limitovaný § 213 OSP, teda zákonnými podmienkami prípustného dokazovania v odvolacom konaní.

Relevantné je tiež, že najvyšší súd v napadnutom uznesení z 27. februára 2015 rozsiahlo cituje odôvodnenie svojho predchádzajúceho uznesenia z 28. februára 2011. Z tejto časti odôvodnenia vyplýva, že najvyšší súd v predchádzajúcom dovolacom konaní, v ktorom preskúmaval aj postup okresného súdu, ktorý predchádzal vydaniu jeho rozsudku z 21. novembra 2008 a kvalifikoval ho ako postup, ktorý odňal žalovanému možnosť konať pred súdom [§ 237 písm. f) OSP] (porovnaj odôvodnenie uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 3 Obdo 1/2010 z 28. februára 2011: *„Dovolací súd sa tiež stotožnil s názorom dovolateľa, že postupom súdu prvého stupňa mu bola odňatá možnosť konať pred súdom“*, ktoré

je v napadnutom uznesení z 27. februára 2015 citované na s. 25, pozn.; a tiež záver najvyššieho súdu: „Podľa názoru dovolacieho súdu, odvolací súd uvedené pochybenie súdu prvého stupňa nenapravil a sám sa dopustil ďalšieho obdobného procesného pochybenia.“).

Z tejto časti odôvodnenia napadnutého uznesenia najvyššieho súdu z 27. februára 2015, ktoré obsahuje odkaz na jeho predchádzajúce uznesenie z 28. februára 2011, vyplýva, že vytýkaný postup okresného súdu a následne aj krajského súdu sa týka konkrétnych dôkazných prostriedkov, a to vyjadrení Ministerstva hospodárstva Slovenskej republiky z 15. februára 2007 a Slovenského zväzu výrobcov tepla z 11. mája 2007 a tiež aj opakovaných vyjadrení týchto subjektov predložených v odvolacom konaní sťažovateľom, ktoré majú obsahovať opačné vyjadrenia. Je zrejmé tiež, že krajský súd vykonal znalecké posudky [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ]. Uvedené dôkazné prostriedky sa týkali skutočnosti, či žalovaný je priamym odberateľom tepla.

Najvyšší súd poukázal aj na odôvodnenie rozsudku krajského súdu z 27. novembra 2013, z ktorého je zrejmé, že krajský súd si jednak osvojil výsledky dokazovania vykonaného okresným súdom v konaní pred vydaním druhého rozsudku a tiež, že v odvolacom konaní vykonal dôkaz navrhnutý sťažovateľom – znalecký posudok č. 6/2011 súdneho znalca [REDAKOVANÉ], z ktorého odvodil závery týkajúce sa toho, či žalovaný bol priamym odberateľom tepla.

Procesné pochybenia okresného súdu, ktorých sa mal dopustiť bezprostredne pred vydaním rozsudku z 21. novembra 2008 a ktoré vytkol najvyšší súd v prvom dovolacom konaní, boli predmetom preskúmania aj krajského súdu v odvolacom konaní, v ktorom rozhodol rozsudkom z 27. novembra 2013, pričom krajský súd bol povinný tieto skutočnosti zohľadniť a vysporiadať sa s nimi. Krajský súd mohol postupom podľa § 221 ods. 1 písm. f) OSP zrušiť rozsudok okresného súdu z 21. novembra 2008 alebo mohol svojím postupom v odvolacom konaní napraviť nesprávny procesný postup okresného súdu vytknutý najvyšším súdom v uznesení z 28. februára 2011. V tejto súvislosti v odôvodnení napadnutého uznesenia z 27. februára 2015 najvyšší súd uviedol, že z odôvodnenia

rozsudku krajského súdu „nevyplýva, prečo v odvolacom konaní vykonával dokazovanie, prečo prihliadal na skutočnosti a dôkazy uplatnené v odvolacom konaní napriek poučeniu účastníkov konania podľa ust. § 120 ods. 4 O. s. p. Nie je zrejmé z neho, prečo súd dopĺňal dokazovanie, napriek tomu, že v rozhodnutí konštatoval, že potvrdzuje rozhodnutie súdu prvého stupňa, podľa § 219 O. s. p., keďže ho považoval za vecne správne, pričom pod vecnou správnosťou treba rozumieť aj správne zistenie skutkového stavu, správnu aplikáciu príslušnej hmotnoprávnej normy na zistený skutkový stav...“.

Najvyšší súd teda považoval preskúmaný rozsudok krajského súdu z 27. novembra 2013 v týchto smeroch za nedostatočne odôvodnený, pričom výhrady najvyššieho súdu v tomto smere majú nevyhnutne dopad aj na postup okresného súdu pred vydaním rozsudku z 21. novembra 2008, ktorý bol vytknutý v uznesení najvyššieho súdu z 28. februára 2011 v prvom dovolacom konaní. V tomto ohľade táto časť odôvodnenia napadnutého uznesenia najvyššieho súdu z 27. februára 2015 predstavuje dostatočný podklad na zrušenie rozsudku okresného súdu z 21. novembra 2008 a vrátenie veci okresnému súdu.

Ústavný súd nepovažuje právne závery najvyššieho súdu v napadnutom uznesení z 27. februára 2015 za arbitrárne, prípadne za zjavne neodôvodnené.

V tejto súvislosti ústavný súd pripomína, že vzhľadom na to, že nie je súčasťou systému všeobecného súdnictva, môže zasahovať do výkladu zákonov a iných všeobecne záväzných právnych predpisov všeobecnými súdmi len v prípadoch, keď sa ich výklad vyznačuje svojvôľou a zjavnou neodôvodnenosťou do tej miery, že to má za následok porušenie základného práva alebo slobody. Keďže ale ústavný súd v prípade napadnutého uznesenia najvyššieho súdu z 27. februára 2015 prejav svojvôle, resp. zjavnej neodôvodnenosti nezistil, považoval v danom prípade argumentáciu sťažovateľa za spôsobilú na to, aby len na jej základe bolo možné toto uznesenie hodnotiť ako ústavne udržateľné.

Pridržiavajúc sa svojej stabilnej judikatúry, ústavný súd ďalej poukazuje na to, že základné právo na súdnu ochranu, ako aj právo na spravodlivé súdne konanie „je výsledkové“, to znamená, musí mu zodpovedať proces ako celok, a skutočnosť, či napadnuté konanie ako celok bude spravodlivé, závisí od pokračujúceho konania a rozhodnutia všeobecných súdov (m. m. III. ÚS 33/04, IV. ÚS 163/05, II. ÚS 307/06, II. ÚS 155/08), čo však nie je evidentne ešte prípad sťažovateľa. Sťažovateľ bude mať vzhľadom na zrušenie rozsudku odvolacieho súdu č. k. 3 Cob 71/2009-1182 z 11. novembra 2009 v znení opravného uznesenia najvyššieho súdu č. k. 3 Obdo 1/2010-1387 z 22. novembra 2012, vzhľadom na zrušenie uznesenia odvolacieho súdu č. k. 3 Cob 71/2009-1195 z 18. novembra 2009 o trovách konania, ako aj vzhľadom na vrátenie veci odvolaciemu súdu na ďalšie konanie, t. j. konanie pred všeobecnými súdmi, ktoré nie je ešte právoplatne skončené mať k dispozícii právne prostriedky súdnej ochrany svojho základného práva alebo základnej slobody v rámci konania vo veci samej. Aj z ďalšej judikatúry ústavného súdu (napr. I. ÚS 79/03, I. ÚS 236/03), obdobne ako z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (napr. Komanický c. Slovenská republika, rozsudok zo 4. 6. 2002) vyplýva, že ústavný súd a Európsky súd pre ľudské práva overujú, či konanie posudzované ako celok bolo spravodlivé v zmysle čl. 46 až čl. 50 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Ústavný súd už v rámci svojej judikatúry opakovane vyslovil, že predpokladom na záver o porušení základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru je len také porušenie, ktoré nie je napravitel'né alebo odstránitel'né činnosťou všeobecného súdu pred začatím konania alebo v konaní vo veci samej, resp. ktorého nápravu nemožno dosiahnuť procesnými prostriedkami, ktoré sú obsiahnuté v Občianskom súdnom poriadku (m. m. I. ÚS 148/03, III. ÚS 355/05, II. ÚS 307/06). V nadväznosti na to ústavný súd pripomína, že v rámci konania o sťažnosti zásadne preskúmava len právoplatné rozhodnutia, a to v tom zmysle, že musí ísť o rozhodnutia, ktorými sa konanie vo veci samej právoplatne skončilo. Z princípu subsidiarity totiž vyplýva, že sťažnosť možno zásadne prerokovať a rozhodnúť o nej až potom, keď napadnuté konanie bude skončené. Je to tak z toho dôvodu, že sťažnosť musí v zásade smerovať proti poslednému rozhodnutiu o opravnom

prostriedku, ktorý mal sťažovateľ k dispozícii, a nemôže ho opomenúť. V zmysle uvedeného v konaní, ktoré v čase predbežného prerokovania sťažnosti stále prebieha, nemožno uvažovať o splnení tejto požiadavky (IV. ÚS 361/2010, IV. ÚS 233/2011).

Námietku sťažovateľa o porušení základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy považoval ústavný súd za neopodstatnenú. Je zrejmé, že sťažovateľ namieta možné porušenie tohto základného práva, ktoré môže nastať v budúcnosti, pričom túto skutočnosť odvodzuje z obsahu odôvodnenia napadnutého uznesenia najvyššieho súdu.

Ústavný súd neakceptoval námietku sťažovateľa o porušení základného práva na rovnosť účastníkov konania podľa čl. 47 ods. 3 ústavy, keďže porušenie tohto základného práva sťažovateľ odvodzoval z postupu najvyššieho súdu v konaní o mimoriadnom dovolaní generálneho prokurátora, ktoré nebolo predmetom tohto konania ústavného súdu a navyše v čase rozhodovania ústavného súdu predmetné konanie najvyššieho súdu bolo právoplatne zastavené.

Ústavný súd zároveň konštatuje, že nezistil také skutočnosti, ktoré by naznačovali existenciu vecnej súvislosti medzi namietaným porušením základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a napadnutým uznesením najvyššieho súdu z 27. februára 2015.

Berúc do úvahy uvedené skutočnosti, ústavný súd sťažnosť už pri jej predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

Keďže sťažnosť bola odmietnutá, rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľa v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, a preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 17. decembra 2015